

MILIJONSKI DAROVI USTANOVAM

Bogati človekoljub je daroval štiri milijone dolarjev univerzam, bolnicam, sirotišnicam in drugim ustanovam.

CLEVELAND.—Claud H. Foster, ki je svoječasno iznašel napravo za absorbiranje stresa, je pri vožnji z avtomobilom, s katero iznajdba si je ustvaril veliko bogastvo, je v ponedeljek zvečer na banketu v hotelu Statler v Clevelandu podaril skoraj štiri milijone dolarjev raznim dobrodelnim ustanovam, — tako protestantskim, katoliškim in židovskim. Bogato je obdaril tudi Western Reserve univerzo ter razne bolnišnice in sirotišnice. To je bil največji dar, ki ga je daroval še kak posameznik v zgodovini tega mesta.

Foster, ki je zdaj star 79 let, je imel velik užitek ob izvajanju svoje plemenite geste. Glavarje in predsednike ustanov, katerim je namenil svoje darove, je povabil v hotel, ne da bi jim povedal, kaj se bo zgodilo. Zato je silno užival ob pogledu na njihovo presenečenje in radost, ko jim je razdelil čke.

Daroval je sledečim ustanovam sledeče vsote:

University Hospitals \$775,936.16; Western Reserve univerzi \$517,290.77; St. Luke's bolnišnici \$310,374.46; St. Vincent Charity bolnišnici \$258,645.39; Mt. Sinai bolnišnici \$258,654.39; St. Alexis bolnišnici \$258,645.39; Fairview Park bolnišnici \$206,916.30; Evangelical Deaconess bolnišnici \$155,187.23; Euclid-Glenville bolnišnici \$155,187.23; Parmadale Children Village \$172,430.26; Bellefaire \$172,430.26; Cleveland Protestant Orphan Asylum \$68,972.10; Cleveland Christian Home for Children \$68,972.10; Grace Hospital \$51,729.08; Jones Home \$34,486.05.

Novi grobovi

Joseph Penko
Na svojem domu na 740 E. 236. St. Euclid, O., je umrl Joseph Penko star 45 let. Tukaj zapuška soprogo Bertho, rojeno Schumer, doma v Sv. Lovrencu pri Mariboru. Rojen je bil v vasi Petelinje pri št. Petru, fara Slavina na Krasu. Tukaj je bival 32 let in je bil zaposlen pri Apex Manufacturing Co. zadnjih 24 let. Pogreb se vrši v petek zjutraj iz Jos. žele in Sinovi po grebnega zavoda na 458 E. 152. St. Čas še ni določen.

Vremenski prerok pravi:

Danes jasno in vroče, podnevi in ponoči. Zvečer grmenje in dežni prši.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 23. julija 1885 je umrl general Grant, junak iz državljanske vojne in 18. predsednik Združenih držav.

Washingtonski radar je javil skrivnostne leteče objekte

Skrivnostnih stvari, ki švigajo pod nekom, je vedno več nad vsemi deli Amerike.

WASHINGTON. — Tukajšnji letalski center je sporočil, da je njegov radar zaznamoval polet neidentificiranih zračnih objektov, ki so leteli preko neba v bližini Washingtona. Zdaj je bilo prvkrat da je te objekte sprejel radar, kar pomeni, da so objekti iz tvarine, ne zgolj iz luči ali sija. Poleg tega so leteli z naglico, ki je znašala komaj 100 do 130 milj na uro, ne z bliskovito naglico, ki so jo zaznamovali doslej pri vseh teh objektih. Dalje so te stvari od časa do časa obvisle nepremično na nebu.

Capt. Pierman iz Detroita, pilot Capital Airlines družbe, ki ima za seboj že 17 let letalske službe, je javil, da je isto noč ob treh zjutraj uzrl na nebu med Washingtonom in Marysburgom, W. Va., osem takih objektov, ki jih je opisal: "Bili so kakor padajoče zvezde (repatice) brez repov."

V Clevelandu pa sta videla tak leteči objekt v ponedeljek ponoči zakonca Stefanek, 4113 Burger Ave. S. W., ko sta sedela na verandi svojega doma.

Obsodba šestih skavtov v češkoslovaški

DUNAJ. — Češko časopisje poroča, da je bilo obsojenih na češkem šest bivših skavtskih voditeljev (Boy-scouts). Obsojeni so bili v zapor od šestih mesecev do štirih let pod obdolžbo, da so hoteli "strmoglaviti vladu". Časopis "Cesta miru" pravi, da je namen skavtskega gibanja, da bo zagotovilo Angliji — "kadre ljudi za inteligenčno službo." — (Kmalu bodo obdolžili dojenčke, da kujejo zarote za strmoglavljenje vlade.)

Dne 27. julija bo Katoliški dan. Proslava v parku društva Sv. Jožefa št. 169 KSKJ (bivša Močilnikarjeva farma) v Clevelandu.

UNIONIZEM JE POGOJ SPRAVE

Unija zahteva, da mora biti vse delavstvo v jeklarnah strokovno organizirano.

PITTSBURGH. — Predstavniki CIO Steelworkers unije so povedali v ponedeljek zastopnikom jeklarske industrije da morajo pristati na obvezno unioniziranje jeklarjev, če hočejo, da bo poravnana 50 dni trajajoča stavka, ki je paralizirala obrambno industrijo.

Ta izjava je bila podana na tajni seji, ki se je vršila po javnem sestanku, na katerem je Philip Murray, predsednik jeklarske unije, obdolžil jeklarsko industrijo, da je slednja dvakrat blokirala pot k poravnavi nato, ko sta dve jeklarski družbi predložili pogoje za poravnavo, ki so bili sprejemljivi za unijo. Ti dve družbi sta Bethlehem Steel in Republic Steel.

Moskva je spet poluhtala nekaj novega

MOSKVA. — Časopis Pravda pravi, da si predsednik Truman in drugi voditelji demokratske stranke prizadevajo razrvati sedanjo konvencijo, in sicer zato, da bi bil v jesenskih volitvah izvoljen republikanski knadidat Eisenhower. Časopis Rdeča zvezda pa ugotavlja, da bossom demokratske stranke ni nič za to, če bo stranka pri volitvah poražena, glavno je, da zmaga Eisenhower, ki je kandidat Wall Streetsa.

Francoske oblasti iščejo Thorezovega sina

PARIZ. — Francoske oblasti so izdale zaporno povelje za M. Thoreza ml. 26-letnega sina komunističnega voditelja Thoreza, ki se nahaja zdaj v Sovjetski zvezi, kamor se je šel "zdravit." Mladega Thoreza iščejo ker je imel baje glavno besedo pri izdrih ki so jih uprizorili francoski komunisti ob prihodu generala Ridgwaya v Francijo.

Izziv rdečemu blufu

RANGOON, Burma.—Nekomunistična Burma bo te dni vprašala Sovjetsko zvezo in rdečo Kitajsko za gospodarsko pomoč. Tako je naznanil burmanski premier U Nu ki je dostavil, da bo poslal vladama obeh dežel formalno prošnjo.

"Dognati hočemo, če bi dali Sovjetska zveza in Kitajska pomoč deželi, kakršna je naša ki noče postati satelitka nikogar," je rekel premier. "Zdr. države so dale Burmi gospodarsko pomoč, ne da bi nam stavile pri tem kake pogoje," je nadaljeval. "Zdaj bomo videli, če bosta Sovjetska zveza in komunistična Kitajska storili isto", je pripomnil premier.

Potres v Kaliforniji; 11 mrtvih, med njimi devet otrok

Governor Earl Warren je prispejal z letalom v prizadeti kraj.

TEHACHAPI, Cal. — Tukajšnji kraj je potresel tako silen potres da je dobesedno gore premaknil. Ubitih je bilo enajst oseb, mnogo je bilo ranjenih in mnogo hiš porušenih.

Devet smrtnih žrtev je bilo otrok. Ubiti so bili ponoči, ko se je rušilo zidovje hiš kakor bi bile zgrajene iz kart. Silno je bila poškodovana velika ženska kaznilnica toda 417 jetnic, ki se nahajajo v njej, je ostalo nepoškodovanih, ker so bile v devetih minutah že vse na ograjenem dvorišču in v relativni varnosti.

Gov. Earl Warren kakor tudi predstavniki drugih oblasti so odleteli na mesto potresa, da uredijo vse potrebno za pomoč.

Španija proslavlja Francovo vstajo

MADRID. — Španska vlada joča kasta je 18. julija proslavljala 16. obletnico Francove vstaje proti lojalistični vladi, kar je izzvalo v Španiji krvavo državljansko vojno, ki je končala z ustanovitvijo sedanje totalitarne vlade.

OVACIJE STEVENSONU — UMIK A. W. BARKLEY - A

Podpredsednik pravi, da so mu delavski voditelji rekli, da bodo dali svojo podporo kandidatom, ki so jim obljubili kontrolo nad politiko demokratske stranke.

CHICAGO. — Zahteva po nominaciji illinoiškega governorja Stevensona se je spremenila v ponedeljek zvečer v pravicati vihar, ki je grozil pomesti s pozornice vse ostale kandidate. Ena izmed posledic tega je bila, da je podpredsednik Barkley nemudoma umaknil svojo kandidaturu za predsedniško nominacijo.

Barkley je podal nato izjavo, v kateri je rekel, da je apeliral na delegacijo države Kentucky, odkoder je on doma, naj nikar ne glasuje zanj. Sodijo, da sta k njegovemu umiku pripomogla dva činitelja.

Dvoje udarcev Barkley-u
Prvi udarec njegovi kandidaturi je bil zadan v ponedeljek, ko sta dva voditelja AFL in CIO delavskih organizacij izjavila, da je Barkley prester za nominacijo. — Drugič, po oduševljenem sprejemu gov. Stevensona na konvenciji so verodostojna poročila vedela povedati, da bo predsednik Truman končno vendarle podprl kandidaturu governorja Stevensona.

Podpredsednik Barkley pa je navedel kot vzrok svojega umika tole:

"Vedno sem smatral, da mora demokratska stranka služiti najboljšim interesom našega ljudstva, bogatim in ubogim, črnem, židom, katoličanom, delavcem na polju in delavcem po tovarnah, trgovcem, farmerjem in zatiranim, pa naj se slednji nahajajo kjer koli.

"Nikoli nisem bil mnenja, da bi moralo biti eni ali drugi teh skupin dovoljeno, da bi kontrolirala eno ali drugo politično stranko Amerike.

Sla po kontroli vlade
"Toda, odkar sem prispeval v Chicago, sem videl, da so nekateri samozvani politični delavski voditelji nastopili proti meni kot kandidatu za predsedniško nominacijo. Ti voditelji so mi priznali, da so že pred tedni obljubili svojo podporo drugim kandidatom, pod katerimi bi iz-

ničesar dosegli. On razume samo tako posvečenost smotrom kakršno sam poseduje, in takšno trdnost akcije, kakoršno sam izkazuje. Dokler zapadni voditelji ne spoznajo tega osnovnega dejstva, ne bodo nikoli uspeli v svojih odnošajih s Titovo vlado. To ne pomeni, da morajo postati "tough" s Titom, pač pa pomeni, da ne smejo pod nobenim pogojem dovoliti, da bi se njihova pomoč izrabljala za jačanje in razširjanje njegove komunistične stvari! Zato morajo predložiti Titu gotove pogoje, ki jih mora izpolniti v zameno za živila, vojaško opremo in industrijske potreščine, kar vse neobhodno potrebuje. Svojo politiko morajo formulirati na naravni način. On je odločen in zaklet komunist, zato je v neomajnosti svojih smotrov prav tako brezobziren kakor Stalin, Mao Tse-tung in kakor mora pač biti vsak komunistični diktator do konca svojih dni.

Z lepimi besedami in obzirnimi taktikami ne bom pri Titu

vajali (delavski voditelji) večjo kontrolo nad mašinerijo in politiko demokratske stranke".

"Voditelji velikih delegacij, ki so mi obljubili svojo podporo, so se sedaj premislili in vzeli nazaj svojo besedo. — Če sem s svojim umikom doprinesel kaj napredku in razmahu demokratske stranke, me ta vest dela srečnega."

Poziv governorju Stevensonu
Gov. Stevenson, ki se že več mesecev na vse kriplje brani kandidature in ki je rekel, da se raje ustrelji, kakor da bi kandidiral za predsedniško nominacijo, je bil na konvenciji sprejet in pozdravljen s takim navdušenjem in ovacijami, da vse izgleda, da ne bo imel noben drug kandidat prilike do nominacije, naker se bo moral Stevenson ukloniti pozivu delegatov ter sprejeti nominacijo.

Seslanek Eisenhowerja in njegovih treh svelovalcev

Eisenhower se mudi na počitnicah v gorskem letovišču v Coloradu.

DENVER, Colo. — Danes se bodo posvetovali z Mr. Eisenhowerjem v njegovem gorskem letovišču trije ključni podporniki njegove kandidature. Ti trije so: senator James Duff iz Penne, Ralph Cake, narodni odbornik iz Oregona, in Dan Thornton, governor države Colorado.

Po posvetu z Eisenhowerjem bodo odpoštovali v Cheyenne, Wyo., kjer bo velika proslava tako zvanega "Frontier" dneva. Eisenhower ostane v gorskem letovišču še kak teden dni. Počuti se izvrstno in lovi postrvi v bistrh gorskih potokih.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

SOLA (slovenska sobotna). Do prihodnje sobote nižji razred: Napisati 5 besed z začetno črko C. Višja skupina naj ponovi berilo na strani 36-37 (iz knjige Zorenje) za pripovedovanje ter spiše vajo 3 na str. 97 (Samostalniki).

LEGITIMACIJE imajo v pisarni Inge in Sylvia Vrečko, Erich in Martha Kernbach. PISMA imajo v pisarni: Maks Erste, Mikan Miroslav, Wudler Ferd., Lamovec Viktor, Gorše Fr., Košir Sofija.

103-lena žena še vedno krepka

JACKSONVILLE BEACH, — Fla. — Mrs. Agnes Arnot je praznovala v nedeljo svoj 103. rojstni dan. Še vedno je pri dobrem zdravju, čeprav ni več tako aktivna kakor je bila v mlajših letih.

CHICAGO. — Odbor, ki ima v svojem območju poverilnice delegatov, je snoči odglasoval, da dovoli sedeže delegacijama iz Texasa in Mississippi, ki sta proti Trumanovi administraciji.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Sedemnajsta obletnica—
V petek 25. t. m. bo ob 8:30 v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Polonijo Hrovat v spomin 17. obletnice njene smrti.

V bolnišnico—
Mrs. Pepca Juhant, 442 E. 160. St., je morala v Woman's Hospital. Leži v sobi št. 545. Obiski so dovoljeni in dobrodošli. Želimo ji skorajšnjega okrevanja!

Na poti v stari kraj—
Mr. in Mrs. Joe Strancar, 833 E. 156. St. se odpeljeta v stari kraj obiskat svoje sorodnike v Planini pri Vipavi. Pozdravljata vse prijatelje in znance.

Na obisk—
Mrs. Mary Tomsick in njen sin Clarence z 5211 Luther Ave. sta se odpeljala z avtom obiskat Mrs. Josephine Juricic, Joliet, Ill., svojo hčer oziroma sestro in sina oziroma brata Johna ter njegovo družino v Marseilles, Ill. Spotoma bodo obiskali tudi Lemont. Obilo zabave!

Na obisk v domovino—
Peter in Mary Ster, 19302 Arrowhead Ave. odpotujeta v četrtek zvečer v stari kraj. Najprej se bosta ustavila v Vodich na Gorehskem, potem pa pojedeta v Retnje na Dol., kjer živi mati Mrs. Ster. Srečno!

Pozdrave z dem. konvencije—
Z demokratske konven v Chicago, Ill. pošiljajo uredništvu in čitateljem Ameriške Domovine pozdrave Edward Kovacic, John Gornik in Joe Gornik.

Pozdrave pošilja—
Družina Russ pošilja svojim prijateljem pozdrave s počitnic v Key West, Fla.

Sedma obletnica—
V četrtek ob 8:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Louis Yerse v spomin 7. obletnice njegove smrti.

Osma obletnica—
V četrtek ob 9. uri bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. John Simončičem ml. ob 8. obletnici njegove smrti.

NAJNOVEJŠE VESTI

CHICAGO. — Snoči je nastopila na demokratski konvenciji burno pozdravljena Mrs. Roosevelt, žena pokojnega predsednika, ki je dejala, da morajo Amerikanci izgraditi Združene narode ali pa se obsoditi "v brezkončni borbo za ohranitev v svetu-džungli."

CHICAGO. — Michael V. DiSalle in trije drugi kandidatje za izvolitev v zvezni senat, so indorsirali illinoiškega governorja Stevensona za predsedniško nominacijo.

BOSTON. — Jelniki v tukajšnji državni jelušnici so se pod vodstvom dveh obsojenih morilcev uprli, ugrabili troje stražnikov, ki jih drže kot talce, ter vzdržali napad 300 policistov, ki so šli nanje z bombami, ki povzročajo solzavost. ST. LOUS. — Tukaj so zaprili zaradi pomanjkanja jekla Chevrolet tovarno od General Motors, ki je bila največja tovarna za izdelovanje 105-milimetrovskih topovskih nabojev. CHICAGO. — Podpredsednik Barkley bo govoril nocoj na demokratski konvenciji, naker bo odpotoval nazaj v Washington.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 143 Wed., July 23, 1952

Prusko - ruski valjar

Rooseveltova politika Jalte in Teherana je doživela popoln poraz, usuznjala Jugoslavijo, Bolgarijo, Čehoslovaško, Poljsko, Madžarsko in vzhodno Nemčijo, rodila izgubo Kitajske, Mandžurije, vojno v Koreji in bo morda povzročila tretjo svetovno vojno. Že nekaj let se svetovna javnost izprašuje: "Kje bo sledil glavni udarec komunizma ob izbruhu tretje svetovne vojne"? Napad v Grčiji in pred dvema letoma v Koreji je le bolj krajevnega pomena in še ne pričetek splošne komunistične ofenzive. Kje bo po vsej verjetnosti izbruhnil splošen napad? Vedno bolj raste v svetovni javnosti prepričanje da se bliža ogromni svetovni spopad med komunizmom in Zapadom, ki se bo pričel z vdorom komunistične vojske iz Rusije. Za mladino, ki jo je v vzhodni Nemčiji komunizem organiziral, vzgojil, izvežbal za napad, se bodo valile ogromne mase sovjetskega vojaštva iz vzhoda proti zapadu.

Spretna politična taktika organizira na raznih točkah mrzle svetovne vojne žarišča, kjer se dela velik hrup, med tem pa se pripravlja vse potrebno za zadnji udarec prav na tistem v sovjetizirani Prusiji.

Hitlerjev nacizem je bil zajel nemško mladino in vzhodni Nemčiji. Dejansko se je Hitlerjeva propaganda in njegova policija učila in naučila svojih nasilnih spretnosti in metod pri ruskih komunistih. Nacistična in komunistična ideologija sta si v marsičem enaki: v sovraštvu do krščanske vere, v materializmu, v nasilju in v rabi laži za propagando. Tako je nacizem v vzhodni Nemčiji pripravljaval pot komunizmu.

Nespretna politika Roosevelta je izročila komunizmu vso vzhodno Nemčijo. Ko se je Amerika popolnoma razorožila, se je sovjetska Rusija z vso naglico oboroževala in pripravljala za končni spopad. Priprave za to so se vršile že med drugo svetovno vojno. Komunisti so znali v Rusiji pridobiti za se mnogo nemških vjetnikov, ki so razočarani nad nacizmom, pa pripravljeni od njega, kaj radi sprejemali komunistični evangelij. Izbrane in najboljše so Sovjeti kmalu poslali v Prusijo, kjer so prevzeli vodilna mesta javnega življenja.

Nekdanji nacisti, izvežbani, delavni in v nekem oziru idealni borci za nov in boljši družabni red, so pričeli vstrajno, sistematično in požrtvovalno borbo za pridobitev nemške mladine za komunistične ideale. Uspeh ni izostal.

Pod vodstvom komunizma se je porodila v nemški mladini vzhodne Nemčije nova mesijanska vera, da so oni poklicani, da zedinijo Nemčijo, da dvignejo svojo domovino do nove slave in moči v zvezi s Sovjetsko Rusijo. Priprave za osvojitve in zedinjenje vse Nemčije se vrše v Prusiji v polnem razmahu tako na idejnem kakor tudi na vojaškem polju.

Kakor nekdanj pod Hitlerjem, tako sedaj pod zastavo komunizma koraka nemška mladina po ulicah med petjem borbenih pesmi, ki imajo nacistično melodijo, pa komunistično besedilo. Mladina se vadi v streljanju, v vojaški službi, v utrjevanju za vojno, predvsem pa se vzgaja v borbenosti.

Nekdanji nacionalno liberalni predsednik ljudske zbornice Dieckmann je na velikem masovnem zborovanju čisto po načinu nekdanjih nacistov pozval ves nemški narod z besedami:

"Narod, vstani! Vihar naj izbruhne!"

V začetku zasedbe po Sovjetih, je komunizem kazal v vzhodni Nemčiji mirovno lice. Rekrutacija za komunizem se je vršila pod masko mirovne propagande. Na vseh koncih in krajih so kričali veliki napisi: "Nikdar več vojne! Vojno vojni!" Morda so nekateri nekdanji socialisti in komunisti bivše nacistične Nemčije res bili prepričani v iskrenost teh gesel in komunistične borbe proti vsaki vojni. Vojnih strahot naveličani in vsled poraza razočarani nemška mladina je sledila pod mirovno zastavo komunističnim voditeljem v — komunistični tabor. Ko pa je bila nato ta mladina dovolj prevzgojena, so pa izginila vsa ta mirovna gesla po vsej Nemčiji in mesto njih doni zdaj povsod le bojna pesem, ki poziva nemški narod v boj, na zadnji veliki boj, na odločilno borbo, ki naj priredne odrešenje, edinstvo in srečo nemškemu narodu ... Stari duh križarjev, ki so z ognjem in mečem zadušili slovansko kri v Prusiji, se sedaj mesto pod znamenjem križa zbira pod znamenjem srpa in kladiva.

Kaj za zapad?

V Združenih držah Amerike je prodrlo splošno prepričanje, da je vsemu temu kriva naša nespametna politika, ki je prepustila Sovjetom vzhodno Nemčijo in druge države za železnim zastorom. Strahotne napake so bile storjene. Toda kako jih sedaj popraviti? Naš vodja zunanje politike, državni tajnik, je napravil s poletom v Berlin in na Dunaj demonstracijo, s katero je hotel pokazati, da ne bomo več dovolili, da bi Sovjeti še napredovali in prodirali v Evropi. Pozno in prepozno je prišlo spoznanje, da je treba za vsako ceno ustaviti komunistično prodiranje, ki pripravlja udor v Evropo s pomočjo prusko — ruskega valjarja. Žalibog se bodo najbrž uresničile besede nekega višjega oficirja: "Vojaki bomo morali s svojo krvjo popravljati napake naše zunanje politike."

TO IN ONO IN ŠE KAJ

p. Bernard Ambrožič

V New Yorku je vse drugače kot je bilo na Willardu. Tam sva z bratom Humilom brez ovire kmetovala, kakor se nama je poljubilo. On je imel na skrbi vrt s primerno ograjo in je gojil solato, čebulo in peteršilj. Jaz sem imel za vrtom farmo brez ograje in sem gojil krompir, fižol, zelje in repo.

V New Yorku tega ne moreš. Zadovoljiti se moraš s tem, da čitaš o življenju na kmetih in se zanimaš, kaj Amerikanci mislijo o človekovi "navezanosti na grudo."

THE CATHOLIC WORLD, junjska številka od letos, prinaša članek neke ameriške nune, ki je po 30 letih spet obiskala svoj rojstni kraj v državi Utah. Ta država je znana po svojih čudnih vernikih — Mormonih. (Poznam človeka, ki ni vedel prav nič o Mormonih, dokler ni bral življenjepisa našega Barage!)

Med drugim piše tista nuna: "Mormonci so zelo navezani na grudo, zelo družabno usmerjeni, zelo razgledani. Imajo odlične poljedelske visoke šole. Vsa njihova miselnost je obrnjena v grudo in v ospredju njihovih želja je, biti posestnik kmetije, ki zadostuje za eno družino. Vseposod v mormonskih naselbinah najdeš zadrage — konsumne zadrage, prodajne zadrage, tvorniške zadrage. Mormonci si želijo velikih družin in so trezno, podjetno ljudstvo. Otroke vzgajajo tako, da jim omrzijo močno pijačo, tobak in celo čaj ter kavo. Njihove žene so dobre gospodinjice in se ne zmenijo dosti za lepo obleko in razen dragocen lišp ...

Zdi se, da Msgr. Ligutti in Katoliško gibanje "Nazaj k Grudi" skuša doseči za katoličane nekaj takega, kar mormonci že imajo. Mormonci dokazujejo, da je načelo "Nazaj k Grudi" izvedljivo v praksi in da lahko prav dobro deluje. Morda ravno zato, ker so z mormonci šli zmerom njihovih verski voditelji in jim pomagali ustvariti, kjerkoli so se ustavili, verske in gospodarske ustanove, pa tudi družabna središča. Ti ljudje niso bili osamljeni, ko so se naseljevali v divjinah. Niso se oddaljili od svoje vere, šla je ž njimi in jih povsod obdaja od vseh strani. ...

Utah, in vsa Amerika, ne bo nikoli katoliška, dokler se ne bodo pokatoličnili ljudje na deželi. To so farmarji, mali posestniki in tržarji po majhnih podeželskih mestih. Spreobračati velike komestne ljudi se pravi — spreobračati umirajoč narod! Življenjska sila vsakega naroda je v njegovem kmečkem ljudstvu. Katoliška družina na kmetih je zagotovilo, da bo vera živila in se dedovala skozi dolga leta iz roda v rod. Poprečna velikomestna družina, žal, izumrje v nekaj generacijah. ...

Seveda ni ta nuna nič posebno novega odkrila. Vendar človek radi čita o rečeh, ki so sicer splošno znane, pa enako splošno — neupoštevane. Prav je, da smo na taka živa dognanja spet in spet opozorjeni. Meni pa uhajajo misli spet k zadevi, ki je postala pač bolj ali manj "moja."

Ko je šlo za sprejem "bogoskega zakona" v Ameriki, je bilo jako dosti govorjenja o tem, kako potrebno je naseliti begunce na ameriških farmah. Z druge besede: Na grudi, s katere ameriški narod beži v mesto. Po udarjalo se je, da je med begunci silno visok odstotek kmečkega naroda in bo kot nalašč, da pridejo čez morje ter zasedejo izpraznjena mesta v tukajšnjem poljedelskem podeželju. Ta argument je veliko pripomogel k temu, da je bil predlagani zakonski osnutek res sprejet in spremljen v zakon.

Na katoliški strani se je ude-

leževala pri delu za sprejem beguncev jako krepko tudi tukajšnja katoliška organizacija: The Catholic Rural Life Conference. Ker je to težko prevesti v naš jezik, sem jaz to ustanovo nazval kar z izrazom: "Nazaj k Grudi." S tema besedama je prilično dobro označen njen smoter. Tudi ta organizacija je skušala delati na to, da bi šli prihajajoči begunci v prvi vrsti na kmete, na farme. Enako — vsaj sprva — NCWC.

Zdaj je prihajanje beguncev ustavljeno. Če pogledamo, kje so se nastanili, kaj bomo videli? Naj gre za Slovence ali katerokoli narodnost, odgovor je: Ogromna večina se je ustavila v — vele mestih ...

Da se je tako zgodilo, so sodelovali najrazličnejši razlogi. Tako močni razlogi, da Amerika dovršeno dejstvo brez sitarjenja sprejema. Ob tem dejstvu lahko ugotovimo dvojje:

Vsi tisti, ki so si kdaj zamišljali naseljevanje beguncev po farmah v Ameriki, morajo zdaj priznati svoj popoln neuspeh. Še tisti novonaseljenci, ki so sprva šli na kmete, so po veliki večini čimprej pobegnili v mesta.

Drugo je pa to: Novonaseljenci se čutijo srečne in zadovoljne, da jih kakšna ameriška oblast ni prisilila iti na farme ali ostati na njih, če so najprej šli tja.

Zrcalo

Cleveland, O. — Enakopravnost je dne 7. in 8. julija prinesla dva članka, ki sta v tesni medsebojni zvezi. Obema je namreč avtor poznani G. Seliškar. Čudim se, da se še najdejo ljudje, ki ponatiskujejo stvari, v katerih je toliko grobosti in laži. Na pozdravni govor, ki ga je imel G. Seliškar na ameriške obiskovalce, nimam veliko pripomniti. Samo en stavek bom prepisal, ki dovolj pove. Tako pravi G. Seliškar: Naša rojstna domovina se je dvignila izmed vseh zaslužnih dežela v eno najbolj svobodnih dežel na svetu. ...

Čudimo se samo, da je mogoče v taki svobodi preganjati ljudi, ki drugače mislijo in pišejo. Dogodek s škofom Vovkom v Novem mestu tudi močno potrjuje besede G. Seliškara.

Je velikanska svoboda doma, toda gospod Seliškar je pozabil pripomniti, da le za tiste, ki hočejo pljuvati na svoje idejne nasprotnike. Tu je v resnici svoboda. Mislim, da toliko psovka nima noben slovar, kakor jih ima ravno slovar G. Seliškara. S psovkami pa napadajo samo tisti, ki se sicer čutijo nemočne in nimajo drugega argumenta zoper nasprotnika. Nasprotnik pa, ki ve, da vsi argumenti vise samo na slabi niti Maksovih sofizmov, bo s psovkami zamašil vrzeli. In v tem je G. Seliškar izprašan mojster.

Nekam pozno je Enakopravnost prinesla tudi izpad Slovenske izseljenske matice na Mohorjevo družbo v Celovcu. Kakor vem, je predsednik te Matice G. Seliškar. Ker pač caplja za uradnim kurzom (ta je ta izpad že davno prej sprožil), je tudi G. Seliškar prišel na Mohorjevo. Enakopravnost je ta pljunek pobrala in ponatisnila dne 8. julija.

Rad bi vprašal gospode pri Enakopravnosti, kdo izmed njih je knjige Mohorjeve prebral. Če hočeš nekaj napasti, moraš prej poznati. Vsak kritik knjigo, ki jo kritizira, prej prebere. Doma tega ni treba, ker je tako vse pisano po diktatu. Je pač svoboda. Pošten kritik pa naredi pošteno, naj napiše knjigo ta ali oni. Enakopravnosti bi bilo priporočljivo, naj vzame v roke vse zvezke revije mladih Beseda, ki izhaja v Ljubljani. Tam bodo marsikaj videli. Mladim je ta-

Težko bi našli koga, ki mu je žal, da jo je pobral — na primer iz No. Caroline. ...

Tak je položaj. Ugoden, bi dejal. Vendar še ni mogoče reči, da je v vsem tem sama ugodnost, ki bo taka ostala tudi skozi vsa bodoča leta. Kdo ve, kako dolgo bo v mestih tak zaslužek kot je danes? Vzemimo samo možnost dolgih štrajkov in z njimi zvezane brezposelnosti. ...

Ta pomislek ostane zgolj s stališča materialnih pogledov. V smislu tega, kar se lahko reče o vrednosti življenja na kmetih in o nevednosti življenja v mestih, je pa še vse večje vprašanje, kaj je večje — uspeh ali neuspeh.

Tisti, ki so upali na naseljevanje katoličanov po ameriškem podeželju, so imeli lepe misli, to je res. V isti sapi pa danes lahko rečemo: Za praktično izvedbo lepe misli si niso pripravili primernih sredstev.

Samo s tem, da pošlješ novega Amerikanca z njegovo družino vred nekam v No. Caroline, Colorado, Wisconsin, Michigan itd., pa ga daš v varstvo nekemu ameriškem farmerju, še dolgo nisi preskrbel za njegove življenjske možnosti. To se je izkazalo. In se je moralo. Da bo bolj jasno, bom prihodnjič navedel razmišljanja ameriškega pisavca o "begu s kmetov" v mesta.

Kot za vse novonaseljence, tako velja tudi za slovenske: Ni samo neskaljeno veselje v tem, da so se izognili podeželju in se nastanili v mestih.

kega pisanja kakor ga pozna Seliškar, Kranjec in Ingolič precej čez glavo, čeprav prosvetni minister G. Ziherl skuša zadevo omejiti in spraviti na pravi tir. Če je kdo pri Enakopravnosti, ki mu je kultura res pri srcu, bo vsako kulturno dejavnost registriral pošteno in sam. Ker pa vidim, da morajo pobirati izpade od drugod, sem na kulturni nivo Enakopravnosti postal močno skeptičen.

Izpad na Mohorjevo trdi, da je Mohorjeva postala "gnusna rakana na narodnem telesu koroških Slovencev." Morda za Seliškara in za Enakopravnost. — Besede na koncu izpada "da napredni Slovenci na Koroškem in tudi v Ameriki z ogorčenjem odklanjajo knjige Mohorjeve družbe", dovolj povedo, kdo knjige odklanja. Lahko povem, da so isti ljudje knjige odklanjali tudi pred 15. leti, ko še ni bilo "belogardističnih pisateljev."

Vem pa pozitivno, da je celovška Mohorjeva dobila veliko prošnjo za knjige od doma, čeprav tem prošnjam ne more ustreči.

Vem, kje žuli čevlji G. Seliškara. Zato je zllil gnojnice (beseda je povzeta iz izpada G. Seliškara) tudi na Naš Tednik, ki je nasproten Slovenskemu Vestniku. Za Seliškara je lepa sama celjska Mohorjeva in to zato, ker mora prinašati to, kar je ukazano. Komunistična tendenca polni strani pri celjski Mohorjevi. Pri celovški Mohorjevi pa tega ni. In to je tisto, kar jezi G. Seliškara. Želel bi, da bi se vsa usta, ki drugače govorijo kakor njegova, to minuto zaprla. To je vse. To je tista velika svoboda, ki bi jo rad serviral nam. — Hvala! Če je Enakopravnost zanj, naj opusti Jalnov podlistek in naj prične ponatiskovati Kranjčev Pisarno. Tam je take svobode na pretek. Sem radoveden, kdo jo bo tukaj bral.

G. Seliškar bi rad ustvaril kulturni molk. Tak molk, kakor so ga se sedanji režimovci hoteli ustvariti med okupacijo. Naj piše, kdor vlada, opozicija naj molči. Saj doma je že nekaj podobnega. Stari so obmolknili, najboljši so tiho. Ker jih je kot umetnike sram, da bi opovali nekaj, kar ni res. Zlagano in posiljeno umetnost so zmogni pisati samo redki izbranci kakor so

GORIŠKE VESTI

NITI MRTVIM NE PRIZANAŠAJO. V poročilu ki ga "Gazettino" podaja o pogrebu pokojnega Leopolda Doljaka, neotesani urednik zlobno pripominja, da je pokojnik znan v mestu posebno iz časa titovske okupacije. Ogromna udeležba pri pogrebu dovolj jasno priča, da pokojni ni imel prijateljev le po

Seliškar, Kranjc in Ingolič. Enakopravnosti bi priporočil samo eno: kadar napadate, napadajte sami! S svojimi besedami. Bo veliko lepše in bolj pošteno. In tisto, kar napadate, preberite. S takim napadom, ki ga napiše človek, ki ga vsi dobro poznamo od vseh strani, pa ne hodite na dan, ker se mora v vsakem vzdigniti misel, da vam je slovenska kultura boben, na katerega razbija vsak, ki se mu zljubi.

Več naprednosti torej! Pa prave! Slovenska kultura je last vseh. G. Seliškar je menda nima v zakupu.

Pri kritiki pa več poštenosti in iskrenosti. Več enakopravnosti! Karel Mauser.

Odzovimo se klicu

Cleveland, O. — Vsem onim, ki so se že odzvali klicu in prispevali za slov. semenišče, prav iskrena hvala. Kdor pa ima za to stvar razumevanje in se še ni odzval, naj to čimprej stori. Vsak dar bo hvaležno sprejet. Prevzvišeni bo vašega daru zelo vesel, še bolj ga bo vesel Bog, ker moste pomagali po svojih močeh k vzgoji njegovih služabnikov.

Zveza društev Najsvetjehšega Imena priredi 27. julija "katoliški dan." To naj bo praznik vseh katoliških Slovencev in Slovencev v Ameriki, posebno pa onih v Ohio. Vsi ste prisrčno vabljeni. Farma Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ ima dovolj prostora za deset tisoč ljudi. Vsaj toliko, če ne še več, bi nas moralo biti tam, če bi se odzvali vabilu vsi oni, ki trdijo, da so katoliški Slovenci samo v Clevelandu.

Ne pozabite torej na nedeljo. Vsedite se v avto in poženite po Chardon Rd. do White Rd., tam boste videli znamenje, ki bo kazalo na desno in na mesto boste.

Naš ohijski governor Fr. Lausche se nam bo prav prijazno smehljaj, kot se zna le on. Obiljubljen je, da se bo te slovenske katoliške prireditve za gotovo udeležil.

Velike udeležbe na katoliškem slovenskem dnevu bo vesel posebno škof dr. Gregorij Rožman, ki bo ob tej priliki tudi prišel med svoje rojake.

Vsi bomo sedeli zadovoljni v senci košatih dreves, se pogovarjali in veselili, da s svojo udeležbo pomagamo vzdrževati edino slovensko katoliško semenišče. Žene iz Collinwooda in Euclida bodo poskrbele, da ne bo nihče navzočih ostal lačen, v njih oskrbi bo kuhinja. Newburške bodo po napake štruklje in potice ter nacvrle krofe. S čim se bodo postavile žene iz fare sv. Vida, ne vem, gotovo pa nas bodo prijetno iznenadile.

Poskrbljeno bo tudi za dobro hladno pijačo. To nalogo je prevzel Mr. Tekavec. Hoyerjevi fantje bodo poskrbeli za lepo in prijetno godbo.

Kot vidite, bo vse skrbno pripravljeno in bomo gotovo vsi zadovoljni. Torej na svidenje!

Jakob Resnik.

l. 1945, pač pa so ga poznali in cenili številni Slovenci in Italijani tudi že prej. Nekaterim šovinističnim časnikařem pa ni prav nič sveto in niti mrtvim ne prizanešajo, samo da izrabijo vsako priliko, da izlijejo svoj žolč na Slovence.

OBČINSKA SEJA v torek 8. t. m. je bila spet precej burna. Zaradi pritožbe slovenskega svetovalca, češ, da se slovenskim optantom godijo krivice in da krajevne oblasti zavračajo zadevo opcij, čeprav je jugoslovanska vlada že vse opcije odobrila, so ga italijanski odborniki obsuli s psovkami in mu s kričanjem preprečili govor.

PRIPRAVA NA VOLITVE. V pričakovanju jesenskih občinskih upravnih volitev so goriški občinski svatovalci in odborniki demokršćanske stranke sprožili hudo borbo proti fašističnemu zastopniku Delpinu. Vzrok je treba iskati v tem, da si demokrščijani niso preveč svesti svoje zmage. S šovinističnim nastopi, posebno proti Slovincem, so zopet vzbudili med tukajšnjim italijanskim prebivalstvom fašistično miselnost in s tem se je okrepila fašistično usmerjena stranka MSI. Zdi se, da so se zdaj zavedli nevarnosti. Vprašanje pa je, koliko bo uspešna njihova borba. Sicer pa je še večje vprašanje, če si večina demokršćanov iskreno želi, da bi se zmanjšala fašistična nevarnost. Saj dobro vedo, da bi fašistična občinska uprava bila še bolj radikalna, poleg tega pa bi kot oblast opozicijske stranke, ne bila neposredno odgovorna vladi.

POBITI FAŠISTI. Pred nedavnim je minister Scelba povedal v poslanski zbornici, da je bilo po 25. aprilu 1945 pobitih v severni Italiji "samo" 1732 fašistov. Izjava je izzvala veliko čudenje, ker so do zdaj vsi trdili, da je bilo pobitih okrog 300,000 ljudi. Vsekakor navajajo najbolj verodostojne statistike najmanj 10,000 žrtev? Nekateri parlamentarci so pripomnili k njegovim izjavam, da je bilo število pobitih razmeroma majhno, če se pomisli na gorje, ki so ga fašisti priklicali nad italijanski narod. Drugi pa so izjavili, da je število žrtev majhno tudi v primeri s 6,000 Italijani, ki so bili pobiti v Julijski krajini. Resnica pa je, da teh ni bilo niti tristo. Če Italijani opravičujejo poboje v severni Italiji zaradi fašističnih krivic, kako da ne priznajo, da so tudi v Julijski krajini bili deportirani tisti, ki so ne le med vojno, ampak skoraj celih 25 let preganjali in uničevali Slovence. Če je zdaj Scelba nastopil proti fašistom, ki v severni Italiji izrabljajo žalostno usodo svojih tovarišev v politične namene, zakaj ne prepreči, da ne bi goriški šovinisti izrabljali tukajšnjih deportirancev za gonjo proti Slovincem?

PODGORA. Kriza v tekstilni industriji zavzema vedno večji obseg. Zdaj so za delavci začeli odpuščati tudi tehnične asistente, kar pomeni, da se položaj nikakor ne bo še tako kmalu izboljšal, kakor zatrjujejo nekateri krogi. Isto se dogaja v predilnici v Ronkah.

TRŽAŠKE VESTI

13. t. m. je poteklo 32 let, odkar so Italijani požgali Narodni dom v Trstu.

LETNI OBČNI ZBOR SDZ. —Pred tednom dni je SDZ imela svoj peti letni občni zbor. Poleg delegatov iz posameznih občin STO-ja ter predsednika (Dajle na 3. strani.)

Zgodovina slovenskega naroda

Zmaga je bila na strani Celjanov. Med tem je vojvoda Friderik postal nemški cesar in s Celjani sklenil premirje. Toda trajalo je le par let. Iznova se je boj vnel leta 1442.

ovalce. Za svetovalnico
je grof Friderik prepustil
to hišo na trgu, v kateri si
pridržal le eno sobo za svojo
knjico.

(Dalje prihodnjič)

TRŽAŠKI VELESEJEM je d
recej klavm. Čeprva je vroči c
že nekoliko odnehala, je šte v
lo obiskovalcev vse prej kot p
adovoljivo in seveda prav tako s
tdi kupčije. Razstavljalci so b

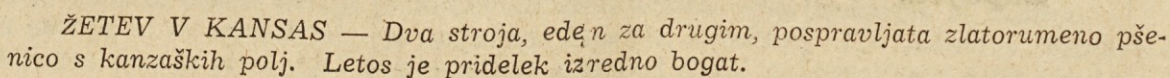
ovalce. Za svetovalnico
je grof Friderik prepustil
to hišo na trgu, v kateri si
pridržal le eno sobo za svojo
knjico.

(Dalje prihodnjič)

ru.

Nadškofa dr. Stepinca slika

Nujno!
Družina z dvema otrokoma
nujno rabi stanovanje. Kliči-
UT 1-8290! Mirni ljudje,
riporočila na razpolago! (145)

Orath Realty

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

"Hm!" je rekel starček. "Jaz nisem njegov zaupnik, torej ne vem. Nekaj premišlja, bori se sam s seboj. To nekakšne dušne borbe, drugače ne more biti in čim večja je duša, tem večja je muka..."

In ni se motil stari vitez, zakaj v tistem hipu je ta knez, vojskovodja, zmagovalca, ležal v svojem stanu v prahu pred križem in bojeval najtežji boj v svojem življenju.

Straže na zbarskem gradu so oznanjale polnoč, a Jeremija se je še vedno razgovarjal z Bogom in s svojo lastno veliko dušo. Razum, vest, ljubezen do domovine, ponos, čut lastne sile in velikih namenov — so se v njegovih prsih izpremenili v borilce in bili s seboj ljut boj, od katerega so mu pokale prsi, pokala glava in bol trgala vse njegove ude. Evo, proti volji primasa, kanclerja, senata, vladarjev, proti volji reda so k temu zmagovalcu drle državne vojske, šlahta, tuji privatni praporci — z eno besedo vsa Poljska se mu je dajala v roke, pribegala pod njegova krila, svojo usodo poverjala njegovemu geniju in po svojih najboljših sinovih klicala: "Reši, ker ti edini nas moreš rešiti." Se en mesec, še dva in pod Zbaražem bo stalo sto tisoč vojakov, pripravljenih na smrtni boj z zmajem domače vojne.

Tu so se začele pred kneževimi očmi poditi slike bodočnosti, oblite z neko neizmerno svetlobo slave in moči. Ti, ki so ga hoteli prezreti in ponižati,

ti, zadržte — on pa vzame te železne trume viteštva in jih povede v ukrajinske stepe do takih zmag, do takih triumfov, o kakršnih še zgodovina ni slišala. In knez čuti v sebi potrebno moč — z ramen mu rastejo krila, kakor bi bila krila svetega Mihaela Arhangela. Glej! V tem trenutku se izpremeni v nekega orjaka, katerega ne more objeti ves grad, ves Zbaraž, vsa Rus.

Za Boga! On stre Hmielnickega! On potepta punt — on povrne domovini mir! Vidi prostrane ravnine, korake vojsk, sliši grom topov, batka! bitka! nezasičan pogrom, kakršnega še ni bilo! Trume trupel, trume praporov pokrivajo okrvavljeno step, a on tepta truplo Hmielnickega in troblje trobijo zmagajo, a njih glas leti od morja do morja. Knez vstaja in iztega roke h Kristusu, a okoli njegove glave se žari nekaka rdeča zarja, "Kriste! Kriste! kliče, "Ti veš! Ti vidiš, da jaz lahko storim, reci mi, da sem storiti dolžan!"

Toda Kristus je povesil glavo na prsi in molči, da bolesten, kakor bi ga bili šele pred trenutkom razpeli. "Na slavo tvojo samo!" kliče knez, "non mihi! non mihi! seh nomini. Tuo da gloriam! Na slavo vere in cerkve, vsega krščanstva! O Kriste! O Kriste!" In nova slika migne pred očmi junaka. Ta pot se ne konča z zmago Hmielnickega. Ko knez pogasi punt, se okrepi z njegovimi silami, vzraste z njimi, trume Kozakov združi s trumami šlahte in pojde dalje; udari na Krum, strahovitega zmaja do seže v njegovem lastnem brlogu, križ zasadi tam, kjer doslej še nikdar niso zvonili klicali vernikov na molitev.

Ali pa pojde tudi v one kraje, katere so že knezi Višniovieckovci teptali s konjskimi kopiti, in raztegne meje Poljske, a z njimi meje cerkve, do zadnjega konca zemlje...

A kje je konec tem željam? Kje je konec slave, sile, moči? — Ni ga...

V grajsko sobo pada bela mesečina, a ure bijejo pozno uro in petlini pojo. V kratkem zazori dan — ali pa bo ta dan, ko poleg solnca na nebu zasveti novo solnce na zemlji?

Tako je! — Knez bi bil otrok, a ne mož, če bi tega ne storil, če bi se iz kakršnihkoli vzrokov umikal glasu teh znamenj. Evo, že čuti trden mir, ki ga je očitno zlil nanj usmiljeni Krist — hvala mu večna zato! Že misli treznejše, že laže misli in z čudnimi očmi jasno objema položaj domovine in vseh stvari. Politika kanclerja in teh gospodov tam v Varšavi, ravnotako tudi vojvode braclavskega je slaba — in za domovino pogubna.

Najprvo Zaporozje steptati, iz njega iztočiti ocean krvi, zločiti ga, oslabiti, zgnesti, premagati, a potem šele premaganem priznati vse — odstraniti vso zlorabo, vse zatiranje, uvesti red, mir; ko bi ga mogla ubiti — naj mu vrne življenje — to je edina pot, vredna te velike, krasne Poljske. Morda davno, davno je bilo mogoče ubrati drugo pot — danes ne! Kaj morejo torej prinesiti pogodbe; ko si stoji nasproti na tisoče oborožencev? In če bi se tudi sklenile, kako moč morejo imeti? Ne! Ne! to so sanjarije,

domišljije; to je vojna, razteglo slugo v miru" — saj je že tako zelo utrujen in brez sil, pri tem morje solza in krvi v bodočnosti! ... Poprimejo naj se te edine poti, velike, plemenite, mogočne — in on ne bo ničesar več ni hotel, ni zahteval. Nazaj, se povrne v svoja Lubnija in bo tiho čakal, dokler ga izpreletajoči glas vojne trombe nanovo ne pokliče na delo.

Naj se oprimejo? A kdo? Senat? Burni sejm? Kancler? Primas ali vladarji? Kdo razume to veliko misel razen njegoga? In kdo jo more izvršiti? Če se najde kdo — dobro! A kje je tak? Kdo ima moč? — On edini — in nihče drugi! — K njemu gre šlahta, k njemu se zgrinjajo vojske, v njegovi roki je meč Poljske. Saj Poljsko še tedaj, ko je kralj na prestolu, vlada narodova volja, a kaj šele, če ni kralja.

Ona je suprema lex! In izražajo se ne le na sejmih, ne samo po poslancih, senatu in kanclerju, ne samo po pisanem pravu in manifestih, temveč še silneje, še odločneje, še izraziteje — z dejanjem. Kdo tu vlada? Viteški stan — in evo! ta stan se zgrinja sedaj pod Zbaraž in mu govori: ti si naš vodja. Vsa Poljska mu pod silo dejanj brez prigovarjanja izroča vladno in ponavljajo: ti si naš vodja. In on naj bi se umaknil? Kakega imenovanja še potrebuje? Od koga naj ga pričakuje? Ali morda od teh, ki se silijo, pogubiti Poljsko in njega ponižati?

Zakaj? Zakaj? Ali zato, ker je on edini, ko je vse obšel strah, ko so šli hetmani v robstvo, ko so vojske poginile, ko se je gosposda skrivala po gradovih in ko je Kozak postavil nogo na prsi Poljski — ker je on edini odpahnil to nogo in iz prahu dvignil omedlo glavo te matere — posvetil njej vse, življenje, imetje, otel jo sramote, smrti — on zmagalet!

Kdor ima več zaslug, naj torej vzame vladno roko! Komur gre po boljšem pravu, v tega rokah naj bo. On se drage volje odreče tej pezi, drage volje pove Bogu in Poljski: "Pustite

pravo in pokorščino, delati na ljubo svojem lastnemu samoljubu; ako pojdejo otroci po

Ker pa ni nobenega takega, bi bil dvakrat in trikrat otrok, ne mož, če bi se odrekel tej vladni, tej solčni poti, tej sijajni, ogromni bodočnosti, v katerih je rešitev Poljske, njena slava, moč, sreča.

In čemu? Knez je iznova ponosno dvignil glavo in njegov žareči pogled je padel na Kristusa, toda Kristus je povesil glavo na prsi in je molčal, kakor bi ga bili šele pred trenutkom razpeli.

Cemu. Junak si je stisnil vroči senci z rokama... Morda je to odgovor. Kaj pomenijo ti glasovi, ki mu sredi zlatih in mavričnih podob slave, sredi šuma bodočih zmag, sredi predčutja velikosti in mogočnosti tako neizprosno kličejo v dušo: "Ah! Stoj, nesrečnež!" Kaj pomeni ta nemir, ki njegove neustrašene prsi spreletava z drgetom nekake skrbi? Kaj pomeni to, da mu baš sedaj, ko se najjasneje in najtemeljiteje opravičuje, da je njegova dolžnost, da se oprime vlade, tam v prepadih vesti šepet glas: "Sam sebe varaš, ponos te zapeljuje, satan napuha ti obeta kraljestva!"

In iznova je v kneževi duši zavrsala strašna borba, iznova ga je zgrabil vihar skrbi, negotovosti in dvoma!

Kaj dela šlahta, ki se zgrinja k njemu mesto k vladarjem? Pravo tepta. Kaj dela vojska? Disciplino krši. In on, državljani, n vojaki — naj bi stal na čelu brezpravja? Naj ga pokrija s svojo veljavo? Ali naj da prvi zgled nepokorščine, samovolje, zaničevanja pravice, in to le radi tega, da bi dva meseca prej prevzel vladno, ki ga itak ne mine, če pride kraljevič Karel na prestol? On naj da tako strahovit zgled bodočim vekom?

Kaj se bo zgodilo? Danes stori tako Višnioviecki, jutri Komicpolski, Potocki, Firlej, Zamojski ali Lubomirski? In če začne vsakdo, ne ozirajoč se na

pravo in pokorščino, delati na ljubo svojem lastnemu samoljubu; ako pojdejo otroci po

V blag spomin

OSME OBLETNICE SMRTI
PRELJUBLJENEGA IN NIK-
DAR POZABLJENEGA SINA
IN BRATA

Pfc. John Simončič

ki je dal svoje mlado življenje za domovino 21. julija 1944.

Osem let v tuji zemlji počivaš,
ljubi sin in brat predragi
zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni trpljenja ne vojske,
tam sonce sreče Ti ne ugasne,
kjer tam vlada le presrečni mir.

Tvoji žalujoči:

JOHN in FRANCES
SIMONČIČ, starši;
JOAN in MILDRED URBANIA,
sestri.

Cleveland, O., 23. julija, 1952.

zgledu svojih očetov in dedov, trhlenina, z drevja odpadajo kakšna bodočnost čaka to nesrečno zemljo? Črvi samovolje, nereda samoljubja že itak glo-dajo deblo te Poljske; pod se-kiro domače vojne se posiplje bo zgodilo? Jezus! Jezus!

Cosulich POTNIŠKA PISARNA

1461 Metcalfe St. - Montreal, Que., Canada - Tel. LA 6405

- Prodaja vseh ladijskih in letalskih vozovnic po uradnih cenah.
- Posebne vozovnice preko Trsta za potnike iz Jugoslavije.
- Pomoč pri iskanju državljanstva in vseljevanja v Kanado.
- Prevaja in posreduje vse dokumente iz Jugoslavije in Italije.
- Vsa pojasnila dajemo zastonj!

Pomlad je čas za čiščenje

Vašega stanovanja in hiše sploh. Gotovo ste že pometli ves prah iz najskrivnejših kotov, umili morda tudi stene in pohištvo obrisali zunaj in znotraj. Kaj pa Vi sami, ali ne mislite, da bi bilo treba tudi Vašega notranjega človeka v Vas prav tako temeljito očistiti od zimskih naslag, ki se nabirajo stalno v človeku, tudi pri Vas, morda že več let nazaj?

Pripoznavno najboljšo sredstvo zato je naša ZDRAVILNA KOPEL, o kateri so zdravniki in dosedanja kupci polni hvale. S to kopeljo izpotite bolezenske kali prehladov, revme, nečiste krvi (izpuščaji!) in podobnih bolezni, ki se nabirajo v Vas. Bodite uvidni in ne odlašajte, dokler je še čas. Tudi ODVIŠNO TEŽO si boste zmanjšali s stalno rabo vsak teden. Ta na najlažji način pripravljena kopel je naravnost čudovito sredstvo, da dosežete ono ZDRAVO težo, ki odgovarja Vaši postavi.

Zdravilna kopel stane samo \$25.00 v delavnici v Clevelandu, kjerkoli v U.S.A. \$27.50 vse vpošteto, poštnina, zavarovalnina, sales-tax. Ničesar ni treba kupovati posebej. Pišite po pojasnila:

Cherne Health Bath
6904 St. Clair Ave.
Cleveland 3, O.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO (DR. KERN)

je zopet v zalogi.
Po pošti stane \$3.25.
Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborni zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034

DVA

POGREBNA

ZAVODA

za

zanesljivo

izkušeno

sočutno

pogrebno

postrežbo

po

ceni, ki jo SAMI

izberete

pokličite

A. GRDINA & SONS

FUNERAL DIRECTORS

15702 Waterloo Rd.

15702 Waterloo Rd.

15702 Waterloo Rd.

15702 Waterloo Rd.

15702 Waterloo Rd.

15702 Waterloo Rd.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

"PRIDI MAMICA" — Mamica, izgleda, premišljuje, kateri izmed mladičev je na vrsti. Toda 10 dni stari ptički bodo prej ali slej vsi dobili svoj delež. Ptičja družinica se je vgnezdila na svetilki pred hišo.